

JAARVERSLAG 2011 VERENIGING VOOR NATUUR EN MILIEU "DE VECHTSTREEK"

Inleiding

Het jaarverslag bestaat uit een algemeen deel over de vereniging als geheel, gevolgd door de afzonderlijke verslagen van de werkgroepen. De onderwerpen van de werkgroep Gebiedsbescherming zijn in het algemene verslagdeel opgenomen, in de paragraaf beleidsaspecten.

Jaarvergadering

De jaarvergadering vond plaats op 16 maart 2011. Het verslag vindt u elders in deze Meander.

Ledenbestand

Op 31 december 2011 telde de vereniging 256 leden (dit was 234 in 2010).

Bestuur

Het bestuur heeft zorg gedragen voor de organisatorische en huishoudelijke zaken zoals het samenstellen van het activiteitenprogramma. Ook heeft het bestuur, samen met werkgroepleden, ingespeeld op diverse actuele zaken. Deze zijn beschreven in de paragraaf beleidsaspecten.

Het bestuur heeft extra initiatieven genomen om inkomsten te genereren o.a. door actieve ledenwerving, uitbreiding van het aantal adverteerders en ingebruikname van een "nestkast" voor giften.

Ook zijn er voorbereidingen getroffen om over te gaan naar een milieuvriendelijke bank.

In een bestuursevaluatie is geconstateerd dat ook van onze vereniging een veranderende rol wordt gevraagd in het kader van het overheidsbeleid over burgerparticipatie. Het wordt steeds belangrijker om proactief te zijn met een constructieve oplossingsgerichte houding en bereidheid te tonen tot het sluiten van compromissen. Maar we moeten wel duidelijk aangeven waar onze eigen verenigingsgrenzen liggen. We willen daarom aanwezig zijn bij het begin van het proces van beleidsontwikkeling en ontwikkeling van projecten. Daar is de meeste invloed aan te wenden. Daarbij past ook dat we meer contact zoeken met partnerorganisaties en waar mogelijk en nodig meer gezamenlijk gaan opereren.

Bestuurslid Gerbrand Groen heeft zich afgelopen jaar niet herkiesbaar gesteld. Na jarenlange bestuurslidmaatschap vond hij dat het tijd werd om zich volledig te gaan richten op de Vogelwerkgroep. De vacante plek in het bestuur is ingevuld door Willem Havinga, vertegenwoordiger van de Vogelwerkgroep.

Beleidsaspecten

Vanuit een proactieve houding hebben wij onze ideeën en wensen ingebracht in plannen en projecten van de overheden. In het verslagjaar ging het om de volgende onderwerpen:

Rijkswaterstaat:

- **Herinrichting N34 (huidige weg Witte Paal-Veldsteeg te Ommen):**
Er hebben diverse besprekingen plaatsgevonden over aanpassingen op de heringerichte weg.

Provincie:

- **Masterplan Ruimte voor de Vecht:**
Via het vorig jaar opgerichte Groen Platform Vecht, bestaande uit vertegenwoordigers van alle natuur- en milieugroeperingen in het Vechtdal, leveren we maandelijks onze inbreng over de ontwikkelingsmogelijkheden van natuur, natuurgerichte landbouw en recreatie in het Vechtdal. Zo zijn we o.a. nauw betrokken bij de

waterveiligheidsprojecten "Aanleg van nevengeulen" bij Junne en Ommen, maar ook bij het project Investeringsagenda Landbouw van de LTO.

- **N340/ N48:**

In de maandelijkse Consultatiegroep leveren we onze inbreng over natuur, landschap en milieuaspecten.

We hebben een reactie geleverd op het provinciaal Inpassingsplan voor de N340/N48. Daarbij hebben we ook kunnen constateren dat een groot deel van onze eerdere ideeën en wensen in het plan is opgenomen. Vermeldenswaard zijn de voorgenomen aanleg van 2 ecoducten en een groot aantal faunavoorzieningen langs de gehele weg.

Waterschap Regge en Dinkel:

- **Ruimte voor de Vecht bij Het Laer:**

Dit is een integrale aanpak voor de functies water, natuur, cultuurhistorie en recreatie. In de overleggroep "Landgoed Het Laer" leveren we onze inbreng over herstel en ontwikkeling van natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden.

- **Ruimtelijke verkenning Vechoevers Ommen:**

In diverse besprekingen hebben we input geleverd over de natuur- en landschapswaarden in het integrale schetsontwerp voor de inrichting van de Vecht bij de kern Ommen.

Waterschap Velt en Vecht:

- **Verkeersbesluit Vecht:**

Wij hebben een zienswijze ingediend over het Verkeersbesluit Vecht met als doel het bereiken van een goede combinatie van rust in de kwetsbare gebieden en recreatieve ontwikkeling in gebieden waar het kan.

- **Waterveiligheidsprojecten:**

We zijn nauw betrokken bij diverse projecten, waaronder de aanleg van nevengeulen bij Junne en Ommen.

Gemeente Ommen:

- **Ontwerpbestemmingsplan buitengebied Ommen:**

Natuur en Milieu Overijssel vertegenwoordigt onze belangen in deze procedure.

- **Herinrichting N34/traject Veldsteeg-Hessel Mulertbrug:**

Er hebben diverse besprekingen plaatsgevonden over de aanleg van faunavoorzieningen, berminrichting en -beheer van de weg.

- **Bomenbeleidsplan Ommen:**

We hebben zitting in de klankbordgroep Bomenbeleidsplan Ommen. Daarbij dringen wij o.a. aan op meer burgerparticipatie, inzichtelijkheid in procedures van de te beschermen waardevolle bomen en actualisatie van de Bomenlijst 2005 voor zowel bebouwde kom als het buitengebied.

- **Brainstorm "Samen de toekomst in, of ieder voor zich"**

Als opmaat voor het gemeentelijke omgevingsplan hebben we onze inbreng geleverd in 2 gemeentelijke bijeenkomsten. Dit samen met vertegenwoordigers van landbouw, recreatie en Recron.

- **Vechoeverproject Kern Ommen:**

Onze ideeën ingebracht in diverse besprekingen met Gemeente en Ingenieursbureau over de inrichting van dit gebied.

Voor de raadscommissie ons schetsontwerp "Inrichting Vechoevers Kern Ommen" gepresenteerd.

- **Structuurvisie/Gemeentelijk omgevingsplan Ommen:**

Als klankbordgroeplid onze inbreng geleverd over het thema "De toekomst van Ommen".

- **Gebiedsuitwerking Varsen:**

Diverse overleggen over waterveiligheid, natuur, landbouw en recreatieontwikkeling.

- **Nacht van de Nacht 29 oktober:**

In samenwerking met het Natuurinformatiecentrum en in overleg met de gemeente is de 5^e Nacht van de Nacht Ommen georganiseerd.

- **Bestuurlijk overleg Gemeente Ommen:**

Maandelijks overleg over beleids- en bestuurlijk relevante zaken op het gebied van natuur, milieu en ruimtelijke ordening.

- **Herinrichting Stationsweg:**
Er is overleg gevoerd over mogelijkheden tot behoud van de monumentale eikenbomen tijdens de voorgenomen herinrichting.
- **Bermbeheer:**
Het blijft ons een doorn in het oog dat er te weinig wordt gedaan aan ecologisch bermbeheer. Daarom heeft onze vereniging een projectvoorstel aan de gemeente aangeboden. Hierin wordt voorgesteld om dit in ambtelijke samenwerking met Hardenberg uit te voeren. Daarbij zijn voorgestellen gedaan welke bermen het meest in aanmerking komen voor het project.

Overige activiteiten van het Bestuur:

- 14 januari : **Trendbureau Overijssel** deelname aan landbouwverkenningen in Overijssel en Vechtdal.
- 8 februari : **Lagerhuisdebat Ommen** deelname als debater over landbouw, natuur en recreatie in Ommen.
- 19 februari : **Natuuractiviteitencentrum De Koppel** deelname aan watervogeltelling voor bestuurders.
- 9 maart : **CLM Onderzoek en Advies BV**. deelname aan regionale bijeenkomst "Mixlandschappen Vechtdal".
- 11 maart : **Natuuractiviteitencentrum De Koppel** presentatie verzorgd over Natura 2000.
- 30 maart : **Het Oversticht** deelname aan "Signatuurdag 't Laer" over waterveiligheid als kansen voor natuurontwikkeling, cultuurhistorie en recreatie.
- 18 april : **Gemeente Ommen** deelname aan debat over "Toekomst van Ommen".
- 10 mei : Rondleiding voor **Theo de Vries** op het Arriër Koeland voor boek over de Vecht
- 11 mei : **Waterschap Regge en Dinkel** bijwonen openingsmanifestatie fietspad en waterknooppunt Archem.
- 23 mei : **Provincie** deelname aan debat Landbouw en natuur in het winterbed van de Vecht.
- 26 mei : Rondleiding Varsenerveld voor 50+ **Dunamis**
- 27 mei : **Sallandse Buitensoos**: presentatie verzorgd over natuur en landschap Vecht
- 7 juni : **Oud Rotary** presentatie verzorgd "Kansen in het Vechtdal".
- 8 juni : Overleg + veldbezoek evaluatie heidebeheer **gemeente Ommen**
- 9 juni : **Provincie Overijssel** inbreng geleverd in werkgroep Leefomgeving/Investeren in landschap in Vechtgebied.
- 27 juni : **Hogeschool Windesheim** deelname aan Symposium.
- 28 juni : **Natuurmonumenten** beheeradviezen Eerde
- 29 juni : Excursie voor vogelvereniging **de Tuinfluiter**
- 21 juli : Persbijeenkomst de Horte **Landschap Overijssel** samenwerkingsovereenkomst Maaibalk en interview de Stentor.
- 16 september: Werkdag personeel **RABO** op het Varsenerveld.
- 19 september: **Gemeente Hardenberg/afdelingen Ruimtelijke ordening en Economie** presentatie verzorgd over kansen voor natuur, landbouw en recreatie in het Vechtdal.
- 19 oktober : Gedeelte van heideveld in het eerder achterbroek gemaaid met maaibalk van de vereniging samen met vrijwilligers **landgoed Eerde**.
- 27 oktober : **De Koppel Hardenberg** presentatie verzorgd over nut en noodzaak EHS.
- 27 oktober : Paddenstoelenexcursie het Laar voor 50+ **Dunamis**
- 29 oktober : **Plaatselijk Belang Arriën/Gemeente** opening Brink Arriën.
- 14 december : **Gemeente Ommen** Startbijeenkomst Vechtoeverproject van Hessel Mulertbrug tot Ommerkanaal.

Diverse bijeenkomsten en overleggen met vertegenwoordigers van overheden, natuur-, milieu- en terreinbeherende organisaties, landbouw en recreatie en met particulieren zoals:

- **Groei en Bloei Ommen:** Overleg waarbij is afgesproken meer onderling af te stemmen en activiteitenprogramma's over en weer bekend te maken.
- **Groen Platform Vecht met Natuur en Milieu Overijssel:** maandelijks overleg over actuele natuur-, milieu-, landbouw en (water)recreatiezaken in het Vechtdal.
- **Staatsbosbeheer:** twee maandelijks (afstemmings)overleg over actuele natuur- en milieuzaken.
- **Natuurinformatiecentrum Ommen:** diverse overleggen om via een stap voor stap benadering meer samen te gaan werken.
- **Natuurmelkerij Varsen:** Diverse overleggen met Bureau My Eyes en SKB over herstel en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden in het project.
- **Stichting Ommen Molens:** Melding dat wij geen bezwaar maken tegen plannen voor bomkap bij de Besthmenermolen, mits er goed gecompenseerd wordt.
- Vanuit **particulier initiatief** is contact gezocht over bouwplannen voor een paardenmanege in Lemele. Daarbij is ons beleid kenbaar gemaakt dat wij in principe niet op incidenten willen ingaan maar hebben gekozen voor een structurele manier van beïnvloeding vooraf. De particuliere partij is daarom doorverwezen naar Natuur en Milieu Overijssel.
- **Ontstening Vecht in Beerze:** gereageerd op een signaal van bewoners uit de omgeving over de locatie van de werkzaamheden.
- **LTO:** Er is inbreng geleverd in een bijeenkomst over de visie over ruimte voor landbouw in het Vechtdal in het kader van Ruimte voor de Vecht. De vraag was: hoe bereiken we natuurdoelen waarbij er toch een goede boterham is te verdienen voor de landbouw?
- **Redactie Vechtdal:** Op verzoek hebben we het project Bermbeheer ingediend als ons idee voor de wenskrant 2012

Communicatie en public relations

De redactie is uitgebreid met Dook van Gils als vast redactielid en Miriam Gerrits als ad hoc redacteur.

We zijn overgestapt naar een goedkopere manier van verzending van ons kwartaalblad Meander. Er wordt nog onderzocht of er mogelijkheden zijn om Meander in digitale vorm toe te zenden aan leden die daar de voorkeur aan geven.

De website **www.vechtstreeknatuur.nl** (of **www.natuurenmilieudevechtstreek.nl**) biedt actuele informatie over onze activiteiten. Via de website worden ook activiteiten van IVN Den Ham – Vroomshoop en Groei en Bloei Ommen bekendgemaakt.

Er zijn voorbereidingen getroffen voor het houden van een natuurcursus. Deze cursus heeft tot doel om de basiskennis over natuur te vergroten. Daarnaast willen we meer bekendheid geven aan onze vereniging.

Thema-avonden en excursies

Het activiteitenprogramma bestond uit de volgende thema-avonden en excursies:

12 januari	thema-avond honingbijen – Gerrit Jan Spijker
4 maart	thema-avond vleermuizen - Theo Douma
16 maart	lezing "Natura 2000 Vecht-Beneden Regge: nieuwe kansen!" - Hein Kuijper
23 maart	thema-avond edelhert en jachtbeleid – Bas Worm
16 april	natuurwandeling Zeesse – Arend Spijker
6 mei	zangvogelcursus – Wiebe Tolman
7 mei	zangvogelexcursie Karshoek – Wiebe Tolman
24 juni	thema-avond Vecht en Junner Koeland – Henk Ruiters
25 juni	excursie Vecht en Junner Koeland – Henk Ruiters
16 september	thema-avond "Schapen op de Lemelerberg" - Anita Wichers
17 september	excursie "Schapen op de Lemelerberg" - Anita Wichers

29 oktober Nacht van de Nacht – Jaap van Dort
17 november documentaire "Rotvos" gevolgd door discussie - Jaap Mulder en
 Hein Kuijper

Meer activiteiten zijn vermeld in de werkgroepverslagen.

Jaarverslag 2011 Vogelwerkgroep

Bijeenkomsten

Om onze activiteiten en plannen te bespreken hebben we dit jaar 5 bijeenkomsten gehad.

Watervogeltelling

Van september 2010 tot april 2011 hebben we weer deelgenomen aan de watervogeltellingen van SOVON en de Provincie.

Nestkastjes

De kleine nestkastjes op Landgoed Vilsteren, op Landgoed Junne, in Stegeren, de Ada's hoeve, Het Laer, de Vlierbelten, Besthmen, Landgoed Beerze en camping De Kleine Wolf zijn weer gecontroleerd.

Raven

Ook dit jaar hebben we maar 1 broedpaar kunnen vaststellen op Landgoed Junne. Hier zijn 5 jongen geringd en groot geworden. Het paar in Arriën is daar naar onze waarnemingen niet meer teruggekeerd.

Ooievaars

Ommen kende in 2011, 3 paar broedende ooievaars. In Varsen 4 jongen , Witharen 3 jongen, Archem 2 jongen. Verder hebben we in onze omgeving nog 1 ooievaar geringd in Oudleusen, 2 in Bergentheim en 3 in Den Ham. In Beerzerveld is het broedsel helaas mislukt. Hier lagen 2 dode jongen op het nest. In totaal zijn er dus 15 jonge ooievaars van een ring voorzien.

Euro-Birdwatch

De telposten lagen ook dit jaar weer ver buiten onze regio en we hebben daarom van deelname afgezien.

Uilen

Van de kerkuil hadden we 16 geslaagde broedsels met 61 jongen. Van de bosuil was er 1 broedsel in Junne, 1 broedsel op 't Laer en 1 broedsel in Giethmen. In totaal hebben we binnen onze gemeente dus 3 broedsels gehad, die samen 7 jongen hebben grootgebracht. Tevens werd er 1 adult vrouwtje van de bosuil geringd. Ten opzichte van 2010 heeft de steenuil zich kunnen handhaven met 13 broedsels met een totaal aantal van 44 jongen.

Roofvogels

Er zijn 6 torenvalknesten gevonden waar in totaal 25 jongen op zijn geringd. Van de buizerd zijn 2 horsten gevonden, samen 4 jongen groot geworden. Van de havik zijn 2 horsten gevonden met 7 jongen in totaal, die eveneens werden geringd . Binnen onze gemeente komen veel meer roofvogels voor. Maar helaas waren we niet in staat om de gehele gemeente te inventariseren.

Zwarte stern

Ook dit jaar geen zwarte sterns als broedvogel. Er is echter een klein lichtpuntje, er zijn wel weer zwarte sterns waargenomen in het voormalige broedgebied in Varsen.

Nachtzwaluw

Er zijn op de Lemeler- en Archemerberg 17 territoria vastgesteld. Dit is er 1 meer dan in 2010.

Gierzwaluw

Van de gierzwaluw hebben we 35 nestlocaties kunnen vaststellen.

Oeverzwaluw

Aan de Regge bij het Onderland zijn in de daar aanwezige oeverzwaluwenkolonie 30 oeverzwaluwen door ons van een ring van het vogeltrekstation voorzien.

Stadsvogelproject

De folder over stadsvogels in Ommen is uitgekomen en verspreid over verschillende locaties. Verder zijn er bij Galgengraven een aantal nestkasten opgehangen die door de school in de wijk gecontroleerd gaan worden. Helaas zijn er hier al een aantal van vernield. Eveneens komen er aan de Sogenbosstraat ook nog een aantal te hangen.

Rijkswaterstaat N 36 / N 34.

Voor de derde keer is er dit jaar een controle uitgevoerd van de nestkasten die voor RWS zijn geplaatst. De resultaten waren gelijk aan vorig jaar.

Natuurmonumenten

Op verzoek van Natuurmonumenten hebben 4 leden van de Vogelwerkgroep een inventarisatie op een gedeelte van landgoed Eerde uitgevoerd.

Landelijke en Provinciale bijeenkomsten

Diverse leden van de vogelwerkgroep hebben weer bijeenkomsten bezocht o.a. landelijke roefvogeldag, provinciale kerkuilenoverleg, provinciale Steenuilenoverleg, de SOVON dag en de provinciale vogelaarsdag.

Jaarverslag 2011 Zoogdierenwerkgroep

Algemeen

Jammer genoeg heeft Karl van Dorsten aangegeven niet meer als 'aanvoerder' te willen fungeren van onze werkgroep. Wel blijft hij volop actief in onze werkgroep. Er is dus wel een vacature! Wie interesse heeft kan contact met een van ons opnemen.

Dassenplatform

Als werkgroep hebben we meegewerkt aan de oprichting van een dassenplatform. Meerdere leden hebben mee gedaan aan de inventarisatie en monitoring van dassen(burchten) in het Vechtdal. Het dassenplatform is dit verslagjaar als stichting verder gegaan. Leden van onze werkgroep zijn ook lid en/of deelnemer/vrijwilliger van de stichting Das & Vecht.

Boommarters

Een paar leden hebben actief geïnventariseerd naar boommarters. Ondanks dat boommarters zeldzaam zijn in ons werkgebied zijn er toch een paar territoria van de boommarter gevonden.

Monitoring vleermuizen

Ook in 2011 zijn de vleermuiskasten op en rondom Eerde zorgvuldig geïnspecteerd, dit wordt gedaan door een 7-tal vrijwilligers die met lange ladders het bos in gaan. Er wordt wel eens gevraagd of zo'n kastcontrole niet gevaarlijk is, dit valt eigenlijk reuze mee. In principe raak je de dieren niet aan en voor het geval dit wel nodig is hebben we altijd een rabiës gevaccineerde deskundige in de groep. Nee, het grootste gevaar vormen wellicht de hoornaars en wespen die regelmatig een vleermuiskast kraken. Zoals onderstaand resultaat aantoont worden de meeste kasten gewoon door vleermuizen "bewoond".

Een zestal controles van de 105 kasten heeft in 2011 het volgende resultaat opgeleverd:

232x Rosse vleermuis
11x Gewone dwergvleermuis
2x Ruige dwergvleermuis
2x Watervleermuis
190x Franjestaart
136x Grootoorvleermuis
Totaal maar liefst 573 vleermuizen!!

Doordat de kasten op verschillende locaties hangen en er sprake is van wisselende aanvliegerichtingen biedt een inspectie inzicht in gedragspatronen van de afzonderlijke vleermuissoorten.

In de nieuw uitgekomen 'Zoogdierenatlas van Overijssel' (ISBN 978 90 5294 510 5) wordt dan ook veelvuldig aan dit vleermuisproject gerefereerd.

Jaarverslag 2011 plantenwerkgroep

Ergens tussen Ommen en Witharen ligt nog een klein stukje natte heide, in eigendom van de gemeente Ommen. Het is een restant van wat ooit een uitgestrekt veengebied is geweest ten noorden van Ommen. De Plantenwerkgroep heeft zich de afgelopen 15 jaren, in goed overleg met de eigenaar en met de beheerder, ontfermd over dit gebied. Minimaal tweemaal per jaar wordt er door een groep mensen gewerkt in dit gebied. In september wordt er gemaaid en gehooid. En in november wordt er ondermeer geplagd en opslag verwijderd. Door het maaisel af te voeren, verschraal je de grond. Er komt steeds minder voedsel beschikbaar waardoor de vegetatiestructuur steeds opener wordt. Zo ook het afgelopen jaar.

Heide is een halfnatuurlijk landschap en zal zonder beheer dichtgroeien tot bos. Vroeger werd de heide in stand gehouden door grazende schapen, maaien en plaggen. Door veranderde landbouwmethodes gebeurt dat nu niet meer. Veel heideterreinen zijn nu bos geworden. Het Varsenerveld bleef nog lang heide doordat er tot begin jaren 80 nog een schaapskudde werd gehouden en er nog turf werd gestoken. Door de boomopslag te verwijderen, en gedeeltes te maaien en te begrazen blijft de vegetatie laag en open. Dat geeft mogelijkheden voor een heleboel plantensoorten die bij een groter voedselaanbod verdrongen zouden worden door de sterke jongens zoals pijpenstrootje, pitrus, berken en wilgen. Dit uitgekende beheer zorgt ervoor dat hier een uniek stukje natuur zich herstelt dat in Nederland, buiten de natuurreservaten, niet meer voorkomt en dat honderd jaar geleden nog zo gewoon was. Er komen nu vele tientallen rode lijstsoorten voor. (Zie bijlage) Dit zijn planten of dieren die bedreigd zijn.

Schapen uitgebroken

Eind mei zijn er een aantal schapen uitgebroken en die hebben op twee na alle orchideeën in knop opgegeten. Die vinden ze blijkbaar lekker. Hopelijk gebeurt het dit jaar niet weer. De boer heeft in elk geval toegezegd de tijdelijke afrastering deugdelijker te maken zodat de schapen niet meer uit kunnen breken.

Hooien op 1 oktober

Op zaterdag 1 oktober werd er door de Plantenwerkgroep weer gehooid in het Varsenerveld. We hadden goed weer. Een man of twintig had aan de oproep om te komen hooien gehoor gegeven. Net als vorige jaren werd de dag ervoor machinaal gemaaid door een viertal mensen

Zet Henk Ruiter achter het stuur van onze "nieuwe" eenassige maaimachine die we samen met Landschap Overijssel hebben gekocht, en dan weet je zeker dat de volgende dag er voldoende maaisel ligt om zaterdag 20 mensen aan het werk te houden. Dit is een tikkeltje overdreven, want ook dit jaar kregen we hulp van Staatsbosbeheer. Gerard van de Vechte was een dagdeel aanwezig met een bandhooimachine. Deze legt het maaisel op rillen en dat scheelt veel harkwerk. De voorgenomen werkzaamheden hebben we die zaterdagochtend volledig uit kunnen voeren.

Landelijke Natuurwerkdag

Een andere activiteit van de Plantenwerkgroep is meewerken aan de Landelijke Natuurwerkdag. Dit jaar op 5 november.

Het is een initiatief van de Provinciale Landschappen. Aanvullend gereedschap krijgen we die dag daarom ook van Landschap Overijssel. Gezien het feit dat we die dag mensen elders vandaan kunnen verwachten is de ontvangst en eerste koffie bij Atelier Witharen in Witharen. Een leuke plek om van start te gaan. Bij Thea en Louis is altijd wat te zien en altijd wat te praten, Er waren nieuwe gezichten, altijd leuk. Via de site van Landschap Overijssel hadden ze zich opgegeven. Ze kwamen ondermeer uit Utrecht en Dalen.

Op de Landelijke Natuurwerkdag houden we ons bezig met het plaggen van heide en het verwijderen van opslag van dennenboompjes die in de heide opschieten. Het plaggen van heide is bepaald geen licht werk. En ook het wegkruien van de natte kliederbende is bepaald geen sinecure. Gelukkig maken 60 handen licht werk. Voldaan, en met trots op wat we verzet hadden die ochtend, sloten we zittend op de grond en met ons gezicht naar de zon gekeerd, de Landelijke Natuurwerkdag 2011 af.

Rode lijstsoorten Varsenerveld 2011

(vetgedrukt = Europese Habitatrictlijn) (cursief: in 2011 niet aangetroffen)

Moeraswolfsklauw

Bruine snavelbies
Witte snavelbies
Veenbies
Stijve ogentroost
Hondsviooltje

Valkruid

Heidekartelblad
Moeraskartelblad
Welriekende nachtorchis
Liggende vleugeltjesbloem
Sierlijke vetmuur

Blauwe knoop
Klokjesgentiaan
Flottende bias
Witte waterranonkel

Wateraardbei

Moerassmele

Addertong

Echte guldenroede

Bleekgele droogbloem

Ronde zonnedauw

Kleine zonnedauw

Stijve moerasweegbree

Lavendelheide

Kleine veenbes

Kleine valeriaan

Vetblad

kussentjesveenmos

Klein warkruid

Dwergvas

Canadees hertshooi

Moerashertshooi

Pilvaren

Gevlekte orchis

Bevertjes

Grondster

Beenbreek

Stekelbrem

Groot Nerfpuntmos-Reuzenpuntmos

Rendiermos

Ruige aardtong

Heideknotszwam

Zwartwordende wasplaat

Gele knotszwam

Verblekende knotszwam

Vuurzwammetje

Veenmosvuurzwammetje

Sneeuwzwammetje

Zwartsneusatijnzwam

lycopodiella inundata

Rhynchospora fusca

Rhynchospora alba

Trichophorum cespitosum

Euprasia stricta

viola canina

arnica montana

Pedicularis sylvatica

Pedicularis palustris

platanthera bifolia

polygala serpyllifolia

sagina nodosa

Succisa pratensis

gentiana pneumonanthe

eleogiton Fluitans

ranunculus ololeucus

potentilla palustris

deschampsia setacea

ophioglossum viride

Solidago virgaurea

gnaphalium luteo-album

Drosea intermedia

Drosera rotundifolia

Echinodurus ranunculoides

andromeda polifolia

Oxycoccus palustris

valeriana dioica

pinguicula vulgaris

Sphagnum Compactum

Cuscuta epithimum

Radiola linoides

Hypericum canadense

Hypericum elodes

Pilularia globulifera

Dactylorhiza maculata

Briza media

illecebrum verticillatum

Narthecium ossifragum

Genista anglica

Calliergon giganteum.

Clavaria argillacea

Hygrocybe coccineocrenata,

Entoloma serrulatum

Veenmosgordijnzwam
Gele Wilgengordijnzwam
Slijmwasplaat
Kleine oranje bekerzwam
Holsteelboleet
Veenmossatijnzwam
Helmsatijnzwam
Veenvlamhoed
Elfenwasplaat
Papegaaizwammetje
Gruwe wasplaat
Valse wolvezelkop
Veenmycena
Kleine bloedsteelmycena
Kleine oranje bekerzwam
Holsteelboleet

Cortinarius tubarius
Cortinarius cinnamomeoluteus
Hygrocybe laeta
Aleuria exigua
Boletinus cavipes
Entoloma elodes
Entoloma infula
Gymnopilus fulgens
Hygrocybe ceracea
Hygrocybe psittacina
Hygrocybe unguinosa
Inocybe longicystis
Mycena megaspora
Mycena sanguinolenta
Aleuria exigua
Boletinus cavipes

Waterspitsmuis

Das

Boomleeuwerik

Boompieper

Geelgors

Dodaars

Geoorde fuut

Matkop

Wintertaling

Kneu

Zwarte specht

Levendbarende hagedis

Heikikker

Bruine kikker

Meerkikker

Poelkikker

Bastaardkikker

Kleine watersalamander

Glassnijder

Bandheidlibel

Tengere pantserjuffer

Vroege glazenmaker

Venwitsnuitlibel

Noordse winterjuffer

Bruine winterjuffer

Koraaljuffer

Plasrombout

Heideblauwtje.

Groentje

Bruine vuurvliinder

Zilveren maan.

Moerassprinkhaan

Grote modderkruiper